

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director: C. G. DISSESCU

Prim-Redactor: SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RADULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

N. Ciurea. — *Observațiuni cu privire la concordatul preventiv.*
Const. V. Obedeanu. — *Noul Cod penal în acord cu evoluția științei penale.*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție, s. II.* — Parte civilă. — Despăgubiri acordate de prima instanță.

— Dacă pot fi reduse în apel.

(Minist. Sănătății cu Aglaia Pușcașu).

Idem, s. III. — Moratoriu. — Lista creditorilor. — Rea credință.

— Revocare.

(Soc. Deutsche Bank cu Frații Damianoff).

Curtea de Apel București, s. IV. — Naționalitate. — Persoană născută în Basarabia. — Certificat constator. — Legi interpretative. — Acte de guvernământ. — Act administrativ de autoritate.

(Mayer Wilderman cu Ministerul de interne și Soc. The international Pulp and Chemical Compagny).

Jurisprudența străină

multe reclamațiuni și din fericire mică parte întemeiată.

Lupta grea pentru existență pune pe primul plan interesele materiale, și exagerează reacțiunile. A interpune eventual pe judecător între interesele creditorilor și ale unui concordatar, cum face proiectul publicat, este a-l expune la o nouă categorie de reclamațiuni. Nu se poate cere magistraților pricepere în operațiuni comerciale. Viață comercială actuală, cu sumedenia comercianților improvizați de după război, va pune la o grea încercare perspicacitatea magistratului. Concordatarul de rea credință se va putea acoperi cu o semnătură luată judecătorului prin surpindere și creditorii vor avea tot dreptul să conjectureze. — Vorbim de bună credință, fără să mai punem la contribuție tentația conștiințelor șubrede.

Ne îngăduim a crede, că unul din creditorii sau o comisiune aleasă din sânul lor, ar putea mai cu pricepere să supravegheze comerțul concordatarului, aceasta cu atât mai mult cu cât și articolele 697 și 853 al. 5 cod. com. prevăd o instituție similară pentru controlul operațiunilor comercianților aflați în cazurile prevăzute de menționatele articole.

N. CIUREA

Consilier la Curtea de Apel

NOUL COD PENAL ROMAN ÎN ACORD CU EVOLUȚIUNEA ȘTIINȚEI PENALE

Cine ar fi crezut vreodată că Italia cu sistemele ei inchizitoriale și torturătoare duse pînă la artă, că țara care avea cel mai bine organizat *principiul răsbunării și talionul* va fi odată în fruntea marilor principii penale, umanitariste, ale *exemplului, corecțiunii și redării societății*? Ce nu poate face în lume o minte luminată, cu o inimă bună, și cu învățătură, în drumul lor, când întâlnesc civilizațiunea în plină evoluțiune? Enrico Ferri, Garofalo și Lombroso, fi-

losofii penaliști și sociologi ai Italiei secolului, care au aprofundat cauzele criminalității la societăți, au găsit cât de nedreaptă și barbară este *teoria răsbunării* și a pedepsei pentru acest principiu. Căci societatea trebuie să se intereseze ca să se silească a găsi modalitatea de a scădea criminalitatea, ca unui noui să nu cază în ispită, iar cel vechiu să fie redat ei vindecat, spre a fi întrebuințat. De aci *pedeapsă*, dar nu pentru *răsbunare*, ci pentru *exemplu* față de alții, *corecțiune* față de sineși ca să nu mai faci, *ertare* la primul fapt ușor, — și *vindecare* ca să fi redat înapoi societății.

Pe aceste noi principii s'a clădit întreaga școală penală modernă în toate statele civilizate. Codul nostru penal, care a fost introdus deodată cu codul Napoleon și codul de procedură, de Domnitorul Cuza, luat din codul francez și prusian, nu au suportat aproape nici o schimbare în acești 70 de ani, pe ici, pe acolo mici inovațiuni asupra sistemului pedepselor și libertății individuale, care însă se aplică sgârcit, căci se lovesc de principiile fundamentale ale codului penal în vigoare, cu care vin de multe ori în confracțiune. Astfel judecătorii sunt nevoiți să pedepsească delictul și crimele cu gradația pedepselor prevăzute în textul respectiv. să examineze elementele penale ale faptelor și totul s'a isprăvit; pentru că nu este nicăeri altă dispoziție legală asupra viitorului și soartei delicventului. Deabia acum noul cod penal român, — care nu a văzut încă lumina — are multe dispozițiuni salutare în acord cu știința penală modernă, însă el nu s'a aplicat încă, și e păcat ca se întârzie.

Anul acesta Bucureștiul va avea marea onoare de a întruni pe somitățile penaliste din toată lumea la „Congresul dreptului internațional de drept penal” și între alte chestiuni de desbătut este și aceea a „*responsabilității penale a persoanelor morale*”, căci e foarte echitabilă că dacă un individ e responsabil de fapta lui înaintea societății, de ce nu ar fi și *asociația*? Penaliștii din apus, discipoli ai marilor principii ale lui Ferri și Lombroso, prin d. Profesor Roux de la universitatea din Strasbourg, iată ce ne va întreba și pe noi la congresul ce se va ține în Octombrie, la fel cum a întrebat și pe alții, care trebuie să-și reformeze legiuirea penală: — „Este la d-v. în țară, în penitenciarele pentru pedepse mari sau mici, un organ organizat care să se preocupe de ce va deveni delicventul la eliberarea sa și să-i facă rost în societatea în care a reintrat pentru a putea trăi? (adică să nu-l expui ca să fure iară). — Penitenciarul are un sistem organizat ca să obișnuască încetul cu încetul pe delicvent că în curând va fi eliberat, că se va bucura de libertate? (Adică din ocnă unde sapă sare la întunec sau din celulă să nu-l dai deadreptul liber pe străzile Bucureștiului!).

— Eliberatul, la eșire din penitenciar, are un fond din care poate trăi până ce să i se regăsească o ocupație? — Aveți stabilimente publice care să primească pe liberații cari nu au găsit încă de lucru? „Aceste întrebări sunt semnate de: Roux, profesor de drept penal la Strasbourg, și de d. Comte de Wiart, ministru de Stat al Belgiei civilizate.

Dar în apus se lucrează și la un statut de *unificare generală și internațională a dreptului penal*. Acest mare principiu ne reamintește una din gândirile marelui Victor Hugo care a format un aforism al testamentului său politic, că: „ziua aceia când se va realiza imperiul de prietenie al statelor confederate, va veni odată?” Porniți pe făgașul unui asemenea mare orizont și așa de savant, s'a ajuns la formularea ideii instituirii unei „*Curți supreme de casațiune internațională criminală*”. (Propunerea consilierului Culloyanni). America care la diferite răspândiri ale civilizației a eșit în față și a găsit deslegare la diferite probleme încurcate ale istoriei, s'a grăbit și de astădată și a și elaborat un *cod penal internațional*. D. Albert Lévy, profesor la universitatea de drept din St. Laurențiu (Brooklyn) sezisează prin areopagul penalist din apus Societatea națiunilor și cere instituirea acestei curți supreme de casațiune criminală la Haga. Intre textele de lege, se prevede: pedeapsa statelor ce fac războaie de agresiune; furnituri de armament în *secret*; intervenție urmată prin surprindere pe teritoriul altui stat; amestec în afacerile politice ale unui stat ce poate aduce complicație diplomatică; violațiune de tractate, intervenție cu violență asupra vapoarelor unui stat; piraterie; participațiune la o insurecțiune în stat străin; abuz diplomatic săvârșit de corpul diplomatic; răspândire de știri ce pot aduce prejudiciu unui stat, etc. Faptele acestea se numesc „crime internaționale” și le va judeca areopagul acesta de magistrați ai acestei curți supreme. Pedepsele vor fi: boicotagiul economic; interdicțiunea drepturilor civile la conaționali statului vinovat; ruperea furniturilor de export și import; uzura dreptului de vamă la supuși; amendă, închisoare, sechestrare de averi, exil.

Iată unde duce evoluțiunea științei intrată în noul orizont al principiilor penale ale noiei școale umanitariste și democratice. Credem că și noi, care azi suntem România-Mare, acest stat cu reforme ce au mers paralel cu democrațiile europene civilizate să nu rămânem înapoi cu aplicarea noului nostru cod penal care trebuie să vază lumina, când în apus se lucrează la asemenea mari reforme care au de gând să schimbe fața nu a unei țări, dar să așeze lumea întreagă pe un nou fundament politic și social.

CONST. OBEDEANU.

Membru al societății de drept penal.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a

Audiența de la 11 Iulie 1928

Președinția d-lui Const. G. Rătescu, președinte

Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale cu Aglaia Pușcașiu

PARTE CIVILĂ.—DESPĂGUBIRI ACORDATE DE PRIMA INSTANȚĂ.—
DACĂ ȘI CÂND POT FI REDUSE ÎN APEL.—ART. 3 4, 8 ȘI 197
PR. PENALĂ.

Din moment ce prima instanță a constatat daunele încercate de victimă și îi-a atribuit despăgubirile cerute, aceste despăgubiri rămân câștigate de partea civilă, și instanța de apel — chiar în lipsa părții civile — nu le poate șterge nici reduce, ci trebuie să pronunțe menținerea lor, dacă condamnatul nu face dovada că pagubele pentru cari s'au acordat acele despăgubiri n'au fost cu adevărat încercate de partea civilă.

No. 6366.— Admis recursul făcut de Ministerul Sănătății în contra sentinței Tribunalului Neamț S. II-a cu No. 1463/927 în proces cu Aglaia Pușcașiu.

Curtea deliberând,

Văzând motivii de casare:

„Din moment ce Aglaia Pușcașiu a fost condamnată pentru furt, trebuie să se acorde Statului despăgubirile civile acordate dela judecătoria de ocol în sumă de 5000 lei; că, întrucât inculpatul nu a combătut prin nimic valoarea lor, Tribunalul trebuia să acorde suma de 5000 lei“.

Având în vedere că prin cartea de judecată penală No. 215/927 a judecătoriei de ocol rural Hangu, inculpata Aglaia Pușcașiu a fost condamnată pentru faptul prevăzut de art. 308 c. p. să sufere o lună închisoare corecțională și în mod solidar cu coinculpatul N. Horea — achitat în apel — să plătească și 5000 lei despăgubiri civile părții civile, Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale.

Că, Aglaia Pușcașiu, făcând apel, Tribunalul Neamț secția II, a reformat cartea de judecată, reducând pedeapsa la 1000 lei amendă, dar în privința despăgubirilor civile omite a se pronunța.

Considerând că despăgubirile civile, fiind echivalentul pagubelor încercate de lezat, instanțele de fond — deși suverane în aprecierea lor, sunt totuși obligate a se pronunța asupra unor atari cereri când ele s'au formulat.

Că, de asemenea, odată ce prima instanță le-a constatat și atribuit, despăgubirile civile acordate rămân câștigate de partea civilă și instanța de apel — chiar în lipsa părții civile — nu le poate șterge nici reduce, cu alte cuvinte trebuie să pronunțe menținerea lor, dacă condamnatul nu face dovada că pagubele pentru cari s'au acordat acele despăguairi civile, n'au fost încercate de partea civilă.

Că, astfel fiind, întrucât, pe de o parte, din cartea de judecată penală No. 215/927 a judecătoriei de ocol Hangu se constată că inculpata Aglaia Pușcașiu a fost obligată și la plata sumei de 5000 lei despăgubiri civile, iar pe de alta, că Tribunalul Neamț secția II ca instanță de apel — având a se pronunța în cauză în urma apelului inculpatei și chiar cererii acesteia, în ședința din 8 Mai 1928 a hotărât, în cauză, numai cu privire la pedeapsă; iar în ceea ce privește chestiunea despăgubirilor civile, câștigate de recurent în fața primei instanțe, omite a se pronunța, urmează deci că motivul invocat de recurent este întemeiat, în consecință sentința supusă recursului e casabilă.

Pentru aceste motive, casează.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența de la 5 Februarie 1929

Președinția d-lui V. Tătaru, consilier

Soc. „Deutsche Bank“ din Berlin cu Frații Damianoff

MORATORIU.—LISTA CREDITORILOR.—OMISIUNEA UNUIA DIN CREDITORII.—REVOCAREA MORATORIULUI.—ART. 834 ȘI 841 ALIN. 2 COD. COM.

Potrivit dispozițiilor art. 841 alin. 2 și 834 cod. com., omisiunea debitorului căruia îi s'au acordat moratoriul de a trece în lista prezentată pentru obținerea lui, o creanță chiar contestată a unui creditor, nu poate să ducă la revocarea moratoriului și la declararea falimentului, dacă această omisiune nu a fost făcută de debitorul pășuit în mod intenționat sau cu o vădită rea credință; instanța de fond însă este datoare să discute și să pronunțe asupra tuturor faptelor și prezumțiilor ridicate de creditor pentru a dovedi că omisiunea săvârșită de comerciantul în moratoriu este datorată nu unei simple erori, ci relei sale credințe.

No. 193.— Admis recursul făcut de către Societatea „Deutsche Bank“ din Berlin în contra deciziei Curții de Apel din Craiova S. II cu No. 3/928 în proces cu Frații Damianoff.

S'au ascultat D-nii avocați Avram și Kirovici pentru recurentă și Oswald Teodoreanu pentru firma intimată.

Curtea, deliberând,

Având în vedere că prin decizia atacată cu recurs, Curtea de Apel constată că intimata firmă „frații Damianoff“ a omis să treacă în lista creditorilor prezentată pentru obținerea moratoriului, și pe creșterea recurentă „Deutsche Bank“ din Berlin.

Considerând că, în conformitate cu art. 841 alin. 2 și 834 cod. com., dacă în timpul moratoriului se descoperă datorii nedeclarate de falit, Tribunalul poate să revoace chiar și din oficiu moratoriul și să prescrie măsurile necesare pentru continuarea procedurii de faliment contra debitorului aflat în stare de încetare de plăți.

Considerând că, potrivit acestor texte, omisiunea debitorului căruia i s'a acordat moratoriul, de a trece o creanță chiar contestată a unui creditor din lista creditorilor, nu poate să ducă la revocarea moratoriului și la declararea falimentului, dacă această omisiune nu a fost făcută de debitorul pășuit în mod intenționat sau cu o vădită rea credință.

Că, prin urmare, numai atunci omisiunea nu poate duce la revocarea moratoriului, când, în fapt, se poate constata că ea nu a fost săvârșită decât printr'o simplă eroare, iar nu cu intențiunea de a exclude pe vre-un creditor, chiar contestat, dela beneficiul masei creditorilor săi;

Considerând însă că, în speță, deși recurenta a invocat înaintea Curții de Apel toate faptele și prezumțiile arătate prin motivul II, pentru a dovedi că omisiunea săvârșită de intimată este datorită nu unei simple erori, ci unei rele credințe, totuși Curtea de Apel a omis să discute toate aceste fapte și prezumțiuni și să se pronunțe asupra lor, spre a vedea dacă în cauză există sau nu o rea credință din partea firmei intimată;

Că, procedând astfel, Curtea de Apel a comis o omisiune esențială și a violat art. 841 și 834 cod. comercial, și deci recursul urmează a fi admis pentru aceste motive, fără a mai discuta motivul III, care nu a fost invocat la instanța de apel.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV a

Audiența de la 22 Martie 1929

Președinția D-lui N. Radovici, președinte

Mayer Wilderman cu Ministerul de Interne și Soc. The International Pulp and Chemical Company

NAȚIONALITATE.—PERSOANE NĂSCUTE ÎN BASARABIA DAR DOMICILIATE ÎN STRĂINĂTATE.—CERTIFICATE CONSTATATOARE DE NAȚIONALITATE.—LIBERAREA LOR DE MINISTERUL DE INTERNE.—VALABILITATE.—ART. 56 AL LEGII PENTRU DOBÂNDIREA NAȚIONALITĂȚII ROMÂNE DIN 24 FEBRUARIE 1924.—ART. 61 DIN REGULAMENTUL LEGII

LEGI INTERPRETATIVE.—PUTERE RETROACTIVĂ.—DACĂ SE POATE APLICA UN REGULAMENT CU PUTERE RETROACTIVĂ.—ART. 36 DIN CONSTITUȚIE.—ART. 61 DIN REGULAMENTUL PRIVITOR LA CONSTATAREA NAȚIONALITĂȚII ROMÂNE DIN 17 APRILIE 1924.—DECRETUL REGAL NO. 3586 DIN 2 NOIEMBRE 1926 PENTRU MODIFICAREA ACESTUI ARTICOL.

NAȚIONALITATE.—DREPTURI CONFERITE PRIN TRĂTATE DE PACE ÎNCHILATE ÎNTRU DIFERITE NAȚIONALITĂȚI.—CONSENTIREA LOR PRIN LEGI INTERNE.—DREPTUL CELOR CE BENEFICIAZĂ DE DISPOZIȚIILE LEGII DE A SE ADRESA JUSTIȚIEI ÎN CAZ DE NERESPECTAREA LOR DE CĂTRE STAT.—ART. 56 AL 6 AL LEGII PENTRU DOBÂNDIREA NAȚIONALITĂȚII ROMÂNE.—ART. 1 DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV.

NAȚIONALITATE.—ACORDAREA EI.—ACT DE GUVERNĂMÂNT.—DOVADA NAȚIONALITĂȚII.—REFUZUL AUTORITĂȚII ADMINISTRATIVE DE A LIBERA ACTUL CONSTATĂTOR.—ACT DE AUTORITATE. COMPETINȚĂ CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV.—ART. 61 DIN REGULAMENTUL PRIVITOR LA CONSTATAREA NAȚIONALITĂȚII ROMÂNE.—DECRETUL DIN 2 NOV. 1928 PENTRU MODIFICAREA ACESTUI ARTICOL.—ART. 1 DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV.

ACT ADMINISTRATIV DE AUTORITATE.—ILEGALITATEA LUI.—DACĂ POATE FI ACOPERIT PRIN ACHIESAREA PĂRȚII LEZATE.—ART. 1 ȘI URMĂTORII DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV.

1. Dispozițiunile art. 61 din regulamentul privitor la constatarea naționalității române din 17 Aprilie 1924, nu numai că nu modifică întru nimic legea privitoare la dobândirea naționalității, dar din contra o face aplicabilă, astfel că Ministerul de Interne în virtutea suscitului text, în mod valabil a putut libera certificatul constător de naționalitatea unei persoane născute numai dar nedomiciliată în Basarabia, pentru ca aceasta să poată dobândi realizarea practică și legală a drepturilor recunoscute prin art. 56 al. 6 al. legii.

2. Potrivit art. 36 din constituție, interpretarea legilor cu drept de autoritate se face numai de puterea legiuitoare, astfel că dacă printr'o lege se poate atinge un drept câștigat în nici un caz însă pe cale de regulament nu se poate viola drepturile câștigate.

Prin urmare, dispozițiunile decretului regal cu No. 3586 din 2 Noembrie 1926 care modifică art. 61 din regulamentul pentru constatarea naționalității române, ridicând Ministerului de interne dreptul de a mai libera certificate de constatarea naționalității nu pot produce efecte de cât în viitor deși retroactivitatea lor este expres menționată.

3. Cu toate că persoanele în favoarea cărora tratatele de pace au prevăzut avantagii pentru dobândirea naționalității române nu ar fi putut avea în contra statului român, promițător față de celelalte puteri semnatare, nici o acțiune pentru valorificarea drepturilor recunoscute prin acele tratate—Statul fiind liber a lua față de locuitorii săi orice măsură legală sau administrativă în mod suveran cu caracterul unui act de guvernământ,—atunci însă când naționalitatea acelor persoane a fost recunoscută prin o lege internă, nerespectarea ei cade sub cenzura puterii judecătorești.

4. Dacă naturalizarea este un act de guvernământ, nesusceptibil de controlul judiciar, pentru că ea dă autorității dreptul de a acorda în mod suveran cetățenia individuală, actul însă prin care puterea executivă ar desființa proba valabilă a dreptului de cetățenie română pe care legea l-a recunoscut unei persoane, este supus potrivit legii contenciosului administrativ cenzurei instanțelor judecătorești.

5. Achiesarea părții lezate nu poate acoperi ilegalitatea unui act administrativ de autoritate, de oarece recunoașterea legalității unui act administrativ nu este compatibilă cu prestigiul autorității care nu și trage izvorul actelor sale din toleranța particularilor ci din cunoștința rațiunii superioare în virtutea căreia administreză și priveghiază.

No. 125. — Admisă în pa te cererea în contencios făcută de către Mayer Wilderman în proces cu Ministerul de Interne și intervenienta Societatea The International Pulp and Chemical Company.

S'au ascultat D-nii avocați Istrati Micescu, Jean Th. Florescu, Al. Buzdugan și C. Sipsomo pentru reclamant, C. Gimpău pentru Ministerul pârât și Constantin Georgescu, M. Djuvara, C. Xenî și T. Enibace pentru intervenienta societate.

Curtea,

Asupra cererii în contencios pe care Mayer Wilderman, doctor în chimie industrială cu domiciliul în Londra, o face în contra Decretului Regal No. 3586,926 și în contra deciziunii ministeriale No. 26145 A. din 4 Noembrie 1926, prin care Ministerul de interne anulează, printre altele, certificatele sale de naționalitate română.

Având în vedere că din actele dosarului și din concluziuni se constată în fapt, că prin certificatele cu numerile 108107 din 31 Decembrie 1924, 57717 din 19 Iunie 1925 și 77965 din 3 Septembrie 1925, Ministerul de Interne atestă în baza art. 61 din regulamentul privitor la constatarea naționalității române din 17 Aprilie 1924, că Mayer Wilderman are naționalitatea română.

Având în vedere că această calitate constatată prin certificate, îi era recunoscută reclamantului de art. 56 al. 6 din legea privitoare la dobândirea naționalității române din 24 Februarie 1924 întrucât era născut în Basarabia din părinți domiciliați acolo.

Având în vedere că prin Decretul Regal No. 3586 din 2 Noembrie 1926 s'a promulgat modificarea art. 61 din Regulamentul citat, după care Ministerul de Interne nu mai poate libera certificate constatatoare de naționalitatea persoanelor din categoria Wilderman, prevăzute de art. 56 al. 6, și s'a dat acestui nou text un caracter interpretativ în urma căruia s'a dat deciziunea Ministerului de Interne No. 26145 din 4 Noembrie 1926, care a anulat, printre altele, certificatele lui Wilderman.

Că reclamantul socotind acel decret ilegal, a cerut anularea deciziunii Ministeriale de mai sus, socotită ca un act abuziv al autorității, care îi vătămă un drept câștigat și anume îi anulează certificatele, adică proba dreptului conferit de legea care îl socotea cetățean român fără îndeplinirea vre-unei formalități.

Având în vedere că pentru cercetarea temeiniciei acestor cereri în anulare, Curtea nu are să examineze dacă rațiunea juridică pentru modificarea cu caracter retroactiv a art. 61 citat era serioasă ori nu, nici dacă cuprinsul dispozițiilor modificatoare aveau un înțeles practic sau nu, ceia ce-i incumbă în mod exclusiv este să examineze dacă dreptul incontestabil vătămat al reclamantului era legalmente câștigat și dacă ținta urmărită prin decretul regal amintit poate să fie valabil atinsă și în fine să decidă care este eficacitatea deciziunii

ministeriale No. 26145 față de interesele reclamantului.

Având în vedere că discuțiunea asupra valabilității dreptului la proba cetățeniei dobândit de M. Wilderman, conform art. 61 vechi, pune în discuțiune legalitatea acestui text regulamentar; că, potrivit acestui text, persoanele născute numai, dar nedomiciliate în Basarabia, erau datoare, să adreseze cereri Ministerului de Interne pentru dovedirea condițiilor cerute de lege, iar Ministerul singur, în urma constatărilor, libera certificat.

Având în vedere că reglementarea acestor situațiuni create de art. 56 al. legii prin normele art. 61 citat, era singura soluțiune juridică, necesară și practică.

Având în vedere că beneficiul cetățeniei române deplin drept a fost acordat prin art. 56 la mai multe categorii de persoane, a căror situațiune urma să se constate potrivit art. 64 din aceeași lege, din oficiu de către autoritățile administrative prevăzute în Regulamentul legii pentru constatarea naționalității române.

Având în vedere că acest regulament întocmit la 17 Aprilie 1924, de guvernul sub care s'a votat legea naționalității, în executarea dispozițiilor art. 64 de mai sus, a clasificat în capitolul 2 toate organele de constatare pentru Transilvania, Bucovina și Basarabia, indicând procedura de urmat atât înaintea autorităților locale, cât și în apel.

Având în vedere că aceste dispozițiuni regulamentare s'au alcătuit pentru ca pe de o parte să se instruiască autoritățile administrative asupra îndatoririlor ce le au cât și pentru a se acorda termene noilor înscrieri sau ștergeri în liste, cari rămân definitive și inatacabile, prin forcluziunea stabilită de art. 64 și 65 din lege.

Având în vedere că la alcătuirea lor s'a observat existența unei coteșorii de beneficiari, aceia prevăzuți de art. 56 al. 6 din lege care nu puteau fi trecuți din oficiu în liste, căci nu avuseseră niciodată domiciliul în comună și din această cauză nici autoritățile locale nu puteau avea cunoștința despre existența lor, spre a-i trece din oficiu în liste așa cum îi obligă legea și nici beneficiarii aceștia, răspândiți pe suprafața globului, nu puteau condiționa felul întocmirii listelor și nici să oprească forcluziunea legală.

Având în vedere că pentru a nu compromite acestor persoane exercițiul drepturilor recunoscute prin lege, a trebuit cu necesitate să li se stabilească procedura creiată prin dispozițiunile art. 59 și 61 arătat mai sus, care dă Ministerului de Interne exclusivitatea constatărilor în această categorie.

Având în vedere că dispozițiunea art. 61 citat, a fost luată pentru ca pe de o parte să se lase per-

soanelor vizate libertatea de a face oricând cereri pentru constantarea naționalității, căci foreluziunea legală le-ar fi creiat o nedreaptă și nelogică vătămare, iar pe de altă parte, centralizarea cererilor în mâinile Ministerului, a fost stabilită pentru a da autorității administrative centrale, controlul necesar și eficace al seriozității cererilor de constatare.

Că, prin urmare, din aceste puncte de vedere, al necesității și al oportunității, regulamentul din 17 Aprilie 1924 a trebuit să prevadă dispozițiunile art. 61 de mai sus, text care nu numai că nu o modifică dar o făcea aplicabilă.

Având în vedere că argumentul nelegalității art. 61 tras din conflictul acestui text cu art. 64 din lege care prevede grade de jurisdicție în constatarea cetățeniei, este lipsit de seriozitate juridică, căci pentru a fi conform cu art. 64 ar fi trebuit să se mențină ideea foreluziunii necesară a beneficiarilor unui drept (art. 56 al. 6) irealizabil în practică.

Că, așa fiind, Curtea constată că Ministerul de Interne a putut să dea valabil certificatele de naționalitate reclamantului Wilderman și că deci acesta a dobândit prin acele acte, realizarea practică și legală a drepturilor recunoscute prin art. 56 al. 6 al legii.

Având în vedere că din momentul obținerii certificatelor, repetate și confirmate succesiv, reclamantul avea un drept câștigat de a i se fi constatat naționalitatea română, de sigura autoritate legalmente competentă, constatare al cărui conținut intern a devenit inatacabil pe această cale.

Având în vedere că, în aceste împrejurări, Decretul Regal din 2 Noembrie 1926, prin care se ridică dreptul Ministerului de Interne de a mai face constatările conform art. 61 citat, indiferent dacă avea rațiune juridică sau nu, avea să producă efecte numai în viitor, iar retroactivitatea lui menționată expres, este nelegală, dacă ea urmează să provoace, așa precum a făcut-o, înlăturarea certificatului Wilderman.

Considerând că respectul drepturilor legalmente câștigate este consecința respectului libertății individuale, în cadrul ideii de ordine, în orice stat civilizat.

Având în vedere că violarea drepturilor câștigate făcută pe calea unui regulament cu caracter interpretativ este necunoscută în statul român, care are la temelie lui dreptul, iar analogia dintre regulament și lege în această privință este contrazisă în dreptul public român, în care conform art. 36 constituțional numai puterea legiuitoare are prerogativa de a viola drepturi câștigate.

Având în vedere că în statele întemeiate pe drept,

regulamentele nu sunt obligatorii și vătămătoare particularilor, ele fiind numai norme de aplicare impuse autorităților în scopul de a se da legii ca izvor exclusiv de drepturi și obligațiuni, mijloacele de aplicațiune în anumite cazuri.

Că, așa dar, Decretul Regal No. 3586/926 tinzând prin retroactivitatea lui ilegală de a aduce atingere drepturilor câștigate ale reclamantului Wilderman, urmează să fie constatat ca ilegal, iar deciziunea ministerială No. 26.145. A care a realizat dezideratul de a aduce acea vătămare, urmează să fie anulată.

Având în vedere, în examinarea finelor de neprimire, că este adevărat că naționalitatea persoanelor cuprinse în hotarele Basarabiei, a format obiectul unor tratate încheiate cu puterile streine și că potrivit acestor tratate s'a stipulat în favoarea persoanelor din Basarabia avantajii de naționalitate.

Având în vedere că beneficiarii unor asemenea stipulațiuni internaționale nu puteau avea în contra Statului român promițător nici o acțiune pentru valorificarea drepturilor recunoscute lor prin tratate, liber fiind Statul față de locuitorii săi, de a lua orice măsură legală sau administrativă, conformă sau contrarie tratatelor a căror interpretare, executare sau aplicare o făcea pe propria lui răspundere în mod suveran, cu caracterul unui act de guvernământ scos de sub cenzura puterii judiciare.

Având în vedere însă că naționalitatea recunoscută persoanelor prin o lege internă, constituind pentru acestea izvor de drepturi și obligațiuni evidențiază un contract între Stat și particulari, prin care cel dintâi se obligă a recunoaște cetățenia locuitorilor cuprinși în hotarele sale și a nu face nimic de natură a jigni dreptul recunoscut, căci o atare vătămare va cădea în mod necesar sub cenzura puterii judiciare, singura apărătoare a drepturilor legale ale particularilor față de autoritatea de Stat.

Având în vedere că din împrejurarea că legea naționalității din 1924 corespunde îndatoririlor ce Statul își luase prin tratate asupra naționalității locuitorilor din țările alipite, nu pot nici acești locuitori și nici autoritățile din Stat să recunoască legilor interne o altă inițiativă decât cea constituțională.

Că, prin urmare, legea naționalității nu poate să-și găsească în ordinea internă o altă justificare decât voința puterii suverane, cu atât mai mult regulamentele făcute în virtutea legii și autorizate de ea, nu pot avea caracterul actelor care denotă interpretarea și executarea tratatelor.

Că, prin urmare, nu pentru a se interpreta sau a executa tratatele diplomatice s'a creiat regula-

mentul din 17 Aprilie 1924, ci pentru a se pune în aplicare o lege internă desvoltându-se regulile puse în diferitele ei texte, cât și în modificarea art. 61 amintită, ceiace învederează că în raporturile dintre Stat și beneficiar nici legea și mai puțin regulamentele nu sunt rezultatul obligațiunilor din tratate, deci nu pot fi socotite acte de guvernământ.

Având în vedere că regulamentul de mai sus nu poate fi socotit ca o măsură de interes general scoasă de sub cenzura judiciară, întrucât prin măsuri de ocrotirea unui interes general nu se poate înțelege decât acelea cari sunt facultative, au un interes general, nedefinit și de oportunitate, pe când regulamentul unei legi este un act obligatoriu, special, precis și permanent, izvorând din însăși rațiunea de a fi a Statului, apărătorul drepturilor și intereselor stabilite prin legi.

Având în vedere că naturalizarea este act de guvernământ, nesusceptibil de control judiciar, pentru că ea dă autorității dreptul de a acorda în mod suveran cetățenia individuală, ceiace nu e în cazul de față, în care, prin actul puterii executive, se desființează proba valabilă a unui drept recunoscut de lege, drept intagibil față de autoritatea administrativă.

Având în vedere că argumentul isvorât din deciziunea Inaltei curți, care a respins reclamațiunea făcută de Hugo Stinnes în contra obținerii certificatului de naționalitate, are două înțelesuri precise: 1) că pentru streini legile care recunosc naționalitatea persoanelor sunt acte de guvernământ întrucât ele sunt interzise streinilor să discute modul cum statul își regulează raporturile de naționalitate cu supușii săi; 2) că Inalta curte, fără să o spună precis, recunoaște că aplicațiunea art. 61 din regulament prin acordarea certificatului de către Ministerul de interne, era o aplicațiune legală.

Având în vedere că puterea ce se trage din decizia Inaltei Curți de Casație asupra caracterului de act de guvernământ, dat redactării art. 61 vechi, cât și executării lui prin certificatele liberate, privită sub prima seriozității juridice, ar trebui să fie aceiași și astăzi în sensul de a se socoti că certificatul de naționalitate dat lui Wilderman, fiind realizarea unui act de guvernământ, izvorât din rațiunea de Stat, el trebuie și de atunci încoace să fie înconjurat de tot prestigiul ce se datorează actelor de guvernământ și să păstreze în chip inatacabil pecetea prestigiului său original.

Având în vedere că din împrejurarea că, după promulgarea noului art. 61, Wilderman s'a adresat autorității comunale Kilia-Nouă și care i-a respins cererea ca tardivă, nu rezultă că reclamantul ar fi achiesat la deciziunea ministerială care i-a anulat certificatul.

Că, pentru ca o achiesare să existe, a fi trebuit

ca Wilderman adresându-se Primăriei să facă rezerve exprese asupra legalității actelor atacate în contencios.

Că aceste rezerve erau valabile, întrucât conformarea lui Wilderman după normele art. 61 nou îi era impusă de necesitatea de a i se salva într'un mod oarecare dreptul la proba naționalității, așa că supunerea lui la cerințele noului regulament a cărui nelegalitate era evidentă ne fiind voluntară, protestarea prin rezervele făcute înlătură orice idei de achiesare.

Că, în tot cazul, recunoașterea tacită a legalității unui act adminiztrativ nu este nici compatabilă cu prestigiul autorității care nu-și trage izvorul actelor sale din toleranța particularilor, ci din cunoștința rațiunii superioare în virtutea căreia administrează, coordonează și priveghiază.

Că, în fine, urmează să se înlătore ultima excepțiune, după care actul prin care s'a anulat certificatul lui Wilderman fiind un act de jurisdicție echivalent cu refuzul Ministerului de a da certificat, reclamantul avea nu calea contenciosului ci calea apelului conform art. 64 din lege.

Având în vedere că, din momentul ce noul text al art. 61 ridică Ministerului dreptul de a elibera certificate constatatoare a naționalității, aplicațiunea logică a textului ar fi fost că Ministerul nu poate nici anula, nici elibera, deci numai are nici un atribut jurisdicțional și ca atare decizia ministerială atacată în contencios nu poate fi scoasă de sub cercetarea puterii judecătorești.

Că, prin urmare, din toate punctele de vedere, cererea fiind întemeiată, urmează a se admite și a se declara ilegal Inaltul Decret Regal No. 3586/926 și a se anula deciziunea ministerială No. 26.145 A. din 4 Noembrie 1926, publicată în Monitorul Oficial No. 248 din 5 Noembrie 1926, prin care s'au anulat certificatele de naționalitate No. 108.105 și 108.107 din 31 Decembrie 1924, 57.717 din 19 Iunie 1925 și 77.965 din 3 Septembrie 1925 liberate de Ministerul de Interne reclamantului Mayer Wilderman.

Având în vedere că reclamantul cere a i se acorda suma de 200.000 lei reprezentând daunele cauzate de necesitatea numeroaselor voiajuri ce a trebuit să facă împreună cu avocații săi, însărcinați cu apărarea procesului ce are înaintea Tribunalului arbitral mixt, precum și daunele ce i-a provocat suspendarea procesului la Tribunalul arbitral mixt, până la lichidarea diferendului ce a născut procedarea Ministerului.

Că, întrucât aceste daune cu nimic nu au fost justificate, cererea urmează a fi respinsă ca nedovedită.

În ce privește cererea de intervenție făcută de

Th. International chemical company limite deprin petiția înregistrată la No. 10.452 din 15 Decembrie 1927, ea urmează a fi respinsă ca nefondată, pentru motivele mai sus arătate.

Pentru aceste motive, redactate de D-I Consilier I. G. Solomon, admite cererea.

Semnați: *N. Radovici, I. G. Solomon, A. Lerescu.*

JURISPRUDENȚA STRAINA

Societăți de fapt.

(Obiect illicit. — Marcă de fabrică. — Remediul secrei. — Nulitate).

Societatea înființată pentru exploatarea unei mărci care este un remediul secret e nulă ca având o cauză ilicită. Dar întrucât această societate a funcționat, rezultă că între membrii ei s'a stabilit o comunitate de interese care trebuie lichidată.

În adevăr, nulitatea societății nu împiedică ca, până în momentul când această nulitate a fost invocată, să fi putut exista între asociați raporturi de fapt care urmează a fi regulate prin împărțea echitabilă a activului sau pasivului rezultând din operațiuni, în speță în formă comercială, care au fost făcute în comun.

Dar nu se poate cuprinde în masa activă provenind din comunitatea de interese creată prin o simplă funcționare de fapt, raporturile ce rezultă din stipulațiunile a căror nulitate e absolută.

Urmează deci a fi casată hotărîrea care autoriză pe lichidator a vinde la licitație publică, ca făcând parte din comunitatea de interese, marca care era proprietatea unuia din asociați.

Cas. civ. fr. 13 Iulie 1927. Rep. gen. Sirey, 1928, 1. 9.

— Chestiunea lichidării societăților de fapt este desigur una din acelea care, în dreptul societăților, prezintă și azi cele mai mari dificultăți și obscurități. Interpretarea judicioasă este flotantă și nesigură, și trebuie să recunoaștem că ea nu găsește în opinia autorilor o călăuză sigură. Legea fiind tăcută atât asupra elucidării societăților cât și asupra societăților de fapt, această instabilitate a soluțiilor se explică ea?

Dar nu este mai puțin regretabilă, căci numeroase sunt în practică societățile care, infectate de un vițiu de nulitate au funcționat totuși în fapt și reclamă, prin urmare, o lichidare (a se vedea speța sus reportată și nota pe larg dezvoltată a d-lui *Henry Solus*, profesor la Facultatea de drept din Poitiers.

* * *

Responsabilitate civilă.

(Accident. — Daune-interese. — Patron civilmente responsabil. — Concubină. — Prejudiciu direct și actual).

Este admisibilă cererea de daune-interese for-

mată de o concubină în urma morții din cauza unui accident a aceluia cu care ea trăia, chiar dacă legătura ce o unea cu victima este lipsită de caracter juridic și ea nu este legalmente succesoară (*ayant cause*) a acestuia, această cerere nu are mai puțin de obiect repararea unui prejudiciu direct și actual rezultând pentru dânsa prin moartea concubinului ei.

Dar concubina trebuie să aducă dovada că victima îndestula trebuințele ei și ale copiilor lor.

C. Paris, 12 Iunie 1928. — Gaz. Pal. 17 August 1928.

* * *

(Accident. — Pretium doloris. — Indemnitate).

Importă în fixarea indemnizării acordate victimei unui accident de a ține seamă de prejudiciul moral și material suferit de persoana rănită, în special când ea este condamnată la inacțiune și la suferință toată viața.

C. Montpellier, 21 Iunie 1928. Rep. somm. Sirey, 11, 1928.

* * *

(Biciclită. — Accident cauzat unui pieton).

Presumpția art. 1384 c. civ. (art. 1000 r.), trebuie să-și aibă aplicațiune cu prilejul accidentelor cauzate de cicliști, din cauza pericolelor inerente mașinelor lor, pericole care comportă obligația unei supravegheri continue.

Trib. civ. Rouen, 27 Ian. 1928. R. somm. 11, 1928.

* * *

(Animal. — Urmărire de un câine. — Lipsa abuzului de drept).

Pentru ca art. 1385 c. civ. (1001 r.) să fie aplicabil în cazul unei daune cauzată de un animal, trebuie ca dauna să provie din faptul direct al animalului, și ca proprietarul acestuia să fi comis greșala de a-l lăsa fără supraveghere.

În special, dacă o scroafă aparținând unui terțiu pătrunde în un teren de cultură, și câinele proprietarului acestui teren se ia după dânsa pentru a o isgoni, și dacă scroafa alungată cade și moare pe loc, proprietarul cânelui care n'a abuzat de dreptul său nu poate fi ținut responsabil de această moarte, rezultat al unei predispozițiuni morbide independentă de intervenția cânelui.

Nu ar fi altfel decât dacă ar fi fost un abuz de drept, adică dacă scroafa ar fi fost omorâtă cu intenție, sau dacă proprietarul și câinele său ar fi isgonito cu exces.

Trib. Pas-de-Calais, 14 Fev. 1928. R. somm. 11, 1928.

* * *

Societăți anonime.

(Societate pe acțiuni. — Numărul asociațiilor mai mic de șapte. — Valoarea părților nedeterminată. — Nulitate).

E nulă și constituie numai o comunitate de interese, o societate cu caracter comercial înfățișată terților sub denumirea de societate civilă, care nu poate fi considerată ca o societate în nume colectiv sau în comandită, valoarea părților, reprezentate prin titluri nominative, nefiind determinată iar numărul asociațiilor fiind dela fundare și de atunci încoa mai mic de cinci.

Trib. com. Seine. 24 Iunie 1927. Gaz. Pal. No. 9 1927.